

ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΑΣ

ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Γ. ΘΕΟΤΟΚΗ

‘Ο τύπος του παλατιανού πολιτικού. Η φιλία του με τον βασιλέα Γεώργιο Α’. Το κούτι με τὰ ποδρά. Τὰ άπειλητικά γράμματα και τὸ περιστρεφάκι. Θεοτόκης και Σουρής. Η μονομαχία του Θεοτόκη με τον Ζαβιτσιάνο. Αφλογιστία ; ‘Και παπάς έγινες, Κόντη ;’ Βασιλάκης ὁ αντίπαλός του. Θεοτόκης και Βενιζέλος. Τὸ ἐπέσοδι με τον Παϊπέτη, κτλ.

ΙΑ από τις σημαντικότερες μορφές της πολιτικής μας Ιστορίας υπήρξε ἀναμφιβόλως και ὁ Γεώργιος Θεοτόκης, ὁ «Κερκυραῖος εὐπατρίδης», πού πέθανε στις 12 Ἰανουαρίου 1916.

‘Ο Θεοτόκης ήταν ὁ τύπος του βασιλόφρονος πολιτικού, του π α λ α τ ι α ν ο ὕ. ‘Ο ἀείμνητος Γεώργιος Α’ ἔστρεψε πάντοτε ἰδιαίτερη ἐκτίμηση στο Θεοτόκη και τὸ ἔστειλε ταχτικά διάφορα δώρα. Μία φορά μάλιστα τὸ ἔχαρισε κ’ ἕνα χρυσὸ κονδυλοφόρο. Κάποτε ὁμως ὁ Γ. Θεοτόκης, καλεσμένος σὲ γεύμα στ’ Ἀνάκτορα, δὲν ἐπῆγε νὰ φάγη, γιὰ λόγους ὑγείας. Ἀμῆσως ἡ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς παρεγγύησαν τὴν ἀπουσία του ἀπὸ τὸ ἀνακτορικὸ γεύμα και τὴν ἀπέδωσαν σὲ διαφωνία του με τὸ βασιλέα. Ἡ λύσις του ἐπεισοδίου αὐτοῦ ήταν νὰ δεχθῆ τὴν ἄλλη μέρα ὁ πολιτικός ὡς δῶρο ἀπὸ τὸ φιλο του τὸν Βασιλέα δῶδ κοντιὰ ποδρά τῆς Ἰθάκας. Κι ὁ Σουρής ἔγραψε τότε :

‘Η γνωστὴ διαφωνία, πὸν τοσοῦτον ἔδρουλ-
(λήθη)
Εἰς κανοὺς ἀρωματώδεις ἀρε—σῶσε δι-
(ελύθη) !.

Κατὰ τὸ 1908 ὁ ἀτάξιωματικὸς του Στρατοῦ βρισκόνταν σὲ ἀναδρασμὸ, ἔνεκα μερικῶν νομοσχεδίων πού εἶχε εισηγηθεῖ στὴ Βουλὴ ὁ Θεοτόκης ὡς ἀπαράτητα γιὰ τὴ στρατιωτικὴ ὀργάνωσις τῆς χώρας. ‘Ο Γ. Θεοτόκης ἔλαβε τότε πολλὰ ἀπειλητικά γράμματα, και πολλοὶ φίλοι του τοῦ συνιστοῦσαν νὰ φυλάγεται. Συνέπεσε τότε τὸ Γερμανικὸ Ὀπλοουργεῖο Στάσερ νὰ τοῦ στείλῃ δῶρο ἕνα μυχρὸ και κομπὸν περισσότερο, νεώτερου συστήματος. ‘Ο Θεοτόκης, ὄταν ἀνοίξε τὸ κούτι, εἶπε στοὺς παρισταμένους τυχαῖος δημοσιογράφους, χαμογελῶντας :

— Βλέπετε, ὅτι και τὸ Ὀπλοουργεῖο Στάσερ ἔμαθε δι ἀπειλεῖται ἡ ζωὴ μου και ἔννοσι νὰ με ὀπλίση.

‘Ενας ὁμως ἀνώτερος ἀξιωματικός, πού ήταν ἐπίσης παρών, ἐτόλμησε νὰ πῆ, δι ἐστρεπε νὰ κρατῆ πάντα ἔξωτον του τὸ περισσότερο, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο. Τότε ὁ Θεοτόκης τοῦ ἀπάντησε :

— Μακάρι νὰ με φοβέριζαν πραγματικά δι θὰ με δολοφονήσουν... Θὰ ήταν ἀπόδειξις δι εἶμαι νέος. Τὸ γήρας στὴν Ἑλλάδα εἶνε σεβαστὸν, κίριον... Λοιπὸν, θὰ χαρίσω τὸ ἀχρηστο γιὰ μένα δῶλο σὸν νεώτερο ἀν’ ἑαυτὸς σας.

Και τὸ ἔδωσε στὸν παριστάμενο νεῶδ ορεπότερ τῆς «Ἀκροπόλεως» κ. Γεώργιο Βουσιτιὰ.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ, ἐξ ἀφορμῆς τῆς στρατιωτικῆς πολιτικῆς του, ὁ Σουρής ἔγραφε :

‘Ο Κόντες προβάλλει,
δὲν εἶνε σάν πρῶτα,
δὲν βάζει σακαρίνι,
ψηλὸ, ρεδιγκότα.
‘Ο Κόντες προβάλλει,
δὲν εἶνε σάν πρῶτα,
φορεῖ σακαράκα,
σητροῦνι και μπότα.
Μπροστὰ του φρονάτεει
πεζούρα, καθάλλα,
τριχαῖρος, Κορφατιάη
πού πάλλεισ τὸ πάλι !...

‘Ο Γ. Θεοτόκης εἶχε μονομαχίσει δῶδ φορές στὴ ζωὴ του. Τὴν πρώτη φορά μονομάχησε στὴν Κέρκυρα, με τὸν τότε δικαστὴ Ζωγράφο. Τὴ δευτέρα στὰ Σεπόλια, σὸ κτήμα τὸ ἀξίωματικὸ του Ἰπτακοῦ Σούτσου, με τὸν κ. Ζαβιτσιάνο. Με τὴν ἀταραξία πού τὸν ἐχαλακῆριζε πάντοτε, τὴν ἡμέρα τῆς δευτέρας μονομαχίας του ἔδεχέτο ἀπὸ τὸ πρῶτ τὸς φίλους του. Τὸ ἀπόγευμα ἐπῆγε σὸ ὅπιτὸ του γιοῦ του Ἰζάν Θεοτόκη. Ἀπὸ κει βγήκε συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς φίλους του βουλευτάς. ‘Ο λαός, συγκεντρωμένος μπροστὰ σὸ σπίτι, μάλιστα εἶδε τὸ Θεοτόκη, ἀπεκαλύφθη με συγκίνηση.

‘Ο Θεοτόκης, πάντοτε ἀπαθής, μῆτε σὸ ἀμάξι και διηρθῶθη στὰ Σεπόλια.

Μόλις μῆτε σὸ κτήμα Σούτσου, ἡ πόρτες ἐκλειδῶθηκαν, ἀλλ’ οἱ δημοσιογράφοι ἐπήδησαν ἀπὸ τὸ φράχτη. Ἐνας ἀπὸ τὸς μάρτυρες ἠθέλησε νὰ τὸς διώξῃ, ἀλλ’ ὁ «Κερκυραῖος εὐπατρίδης» εἶπε :

— Ἀφήστε τὸς τώρα, εἶνε ἀπὸ τὴν προστασία μου.

Λίγες στιγμές πρὸ τῆς μονομαχίας ἐχαριτολογοῦσε διαρκῶς με τὸ μάρτυρα του στρατηγὸ Κομμουνόδορο.

— Εἶστε ἔτοιμοι; ρώτησε ὁ Σούτσος πού εἶχε τὸ πρόσταγμα.

— Μάλιστα, ἀπῆντησε ὁ Γ. Θεοτόκης, ὁ ὁποῖος ήταν κανονικῶτα τοποθετημένος και εἶχε σηκωμένο τὸ γιάκι του σακκαίου του.

Τὸ πρόσταγμα ἐδόθη και ἀντηλλάγησαν οἱ πυροβολομοῖ. Τὰ περισσότερα δὲν ἔκαναν κρούτο, και ὁ Θεοτόκης, χαμογελῶντας, ἐρώτησε τὸς μάρτυράς του :

— Ἀφλογιστία;

Τότε τοῦ ἐξήγησαν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀφλογιστίας και ἐκήρυξαν τὸ τέλος τῆς μονομαχίας. Ἐπέδθη τὸ συχαρητήρια δῶλον, και ὁ Λοιβάδαρος, κλαίοντας ἀπὸ συγκίνηση, τὸν ἐφίλησε... Μετὰ τὴ μονομαχία, ἐπῆγε στὴ Βουλὴ, ὅπου ὁ κόσμος τὸν ὑπεδέχθη ζητωκραυγάζοντας.

‘Ο Γ. Θεοτόκης εἶχε παντρευθεῖ νεώτατος και ἐπῆρε προκίρα 500.000 δραχμῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ γυναίκα του Ἀμαλία, Κερκυραία και αὐτὴ, υπήρξε πάντοτε ἡ ἀφοσιωμένη συντρόφισσα του μεγάλου πολιτικού. Ἀπὸ τὰ παιδιά τους ὁ πρωτότοκος Νικόλαος ἀκολούθησε τὸ διπλωματικὸ στάδιο και ἐτέλειωσε τις ἡμέρες τραγικά σὸ Γουβί, τοιφεκσθεῖς στὰ 1922. ‘Ο δευτερότοκος γιὸς του Ἰζάν Θεοτόκης, ἔλαβε μέρος με γενναῖότητα και στοὺς δῶδ πολέμους μας και ἐσπούδασε γεωπονικά στὴν Ἐνῶπιτι.

Ὅταν καταρτίστηκε ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις Ζαίμη, ὁ Γεώργιος Θεοτόκης ἔγινε ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Και ὁ Σουρής ἔγραφε :

Νέο Κουβέργο προσηπενῶ μέσα σ’ αὐτοὺς τὸς σάλους
Κι’ ὁ Θεοτόκης κυβερνῶ παπάδες και δασκάλους,
Παῦ τὸ πρῶτο του τὸ πᾶσο, τὸν χαρίτωσ ἡ πηγή,
Τώρα νῆνεται με ῥάσο, και τὸς πάντας εὐλογεῖ.
Τί παράξενα συμβαῖνον και περιεργα τῶ ὄντι,
Στοῦ Πολέμου τὴν ἀντάρα
και παπάς έγινες, Κόντη;
— Ἐτοῦ τᾶπερε ἡ κατᾶρα !...

Ἐπειθὴ εὐδεις προφήτης δεκτός ἐν τῇ πατρίδι του, ὁ Γ. Θεοτόκης εἶχε πολλοὺς ἔχθρους στὴν Κέρκυρα. Ἐνας ἀν’ αὐτοὺς, Ἰωάννης Βασιλάκης ὀνόματι, ἐξέδωσε δῶλον του τὴν περιουσία, 200.000 φράγκα, γιὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ. Τέλος ὁ Βασιλάκης, ἀφροῦ ἕνα πρῶτ εἶμεινε πάμπτωχος, ἔγραψε σὸ Θεοτόκη και τὸν ζητοῦσε... προστασία.

‘Ο Θεοτόκης, βλέποντας τὸ θρίαυβὸ του, εἶπε ἐγωιστικά :

— Μποροῖσε νὰ μὴ λιώσῃ μὰ κερένια κοῦκλα σὸν Ἥλιο;
Ἀμῆσως ἐπρόσθεσε :

— Πρέπει νὰ φανταζόμαστε τὸς ἀντιπάλους μας πολὺ ὑπερέτους μας γιὰ νὰ τὸς καταβάλωμε.

Και ἐνήγησε νὰ διοισθῆ ὁ ἄφρων Βασιλάκης... ἀλατοπιπρωξίος.

‘Ο Βλάσης Γαβριηλίδης ἔγραφε κάποτε στὴν «Ἀκρόπολις» :

‘Κατὰ τὴν τελευταία του πρωθυπουργίαν, ὁ Γεώργιος Θεοτόκης ἔδισε τὰ θεμέλια τῆς στρατιωτικῆς παρασκευῆς τοῦ ἔθνος, χάρις εἰς τὴν ὀποία ἐνικήσαμεν εἰς τὸς δῶδ πολέμους. Τότε ἦλθαν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας και Ἰταλίας, τιμησαντες τὸν Γ. Θεοτόκη διὰ Μεγαλοσταύρων. Τότε πρωτοῆλθε και ὁ Κάιζερ. Γνωστὴ δὲ ἡ ἰδιαιτέρα ἐκτίμησης τοῦ Ἀδοκράτορος τῶν Γερμανῶν πρὸς τὸν Θεοτόκη, ἡ ὁποία διετηρήθη και ἔταν ὁ Θεοτόκης εὐρέθη ἐν τῇ ἀντιπολιτεῖσει.

Ὁ Γεώργιος Θεοτόκης
(Σκίτσο του Σουρής, ἀπὸ τὸ «Ρωμῆς»).

